

25. Taloudellinen asema

Julkisuuslaki antaa mahdollisuuden salata joitakin henkilön taloudelliseen asemaa koskevia tulo- ja varallisuustietoja.

Suoja riippuu kuitenkin tilanne- ja roolisdonnaisista seikoista, ja ne voivat liittyä sopimuksen tekoon, sopimussuhteeseen ja velkojan riskeihin. Etuuksien ja tukien, kuten sairausvakuutuksen tai toimeentulotuen käsittelyn kohdalla tiedot ovat salassa pidettäviä, koska asia, jonka yhteydessä tiedot saadaan, on salassa pidettävä.

Taloudellisessa asemassa kyse on henkilön taloudesta kokonaisuudessaan, kuten päätoimen palkasta ja kokonaisvarallisuudesta, mutta ei kuitenkaan mistä tahansa henkilön saamaa tuloa koskevista tiedoista. Kokonaisvarallisuus kuvaa omaisuuden arvoa, mutta julkista tästä on vain osa, kuten kiinteistöjen ja osakkeiden omistus. Verotustietojen julkisuus verotuksen päätyttyä koskee verotuksen lopputulosta: ansiotuloa, pääomatuloa, verotettavaa tuloa, veroja ja maksuja. Julkisia asiakirjoja ovat ulosottohakemus, ulosottomiehen päätös ja toimituksia koskevat pöytäkirjat. Salassa pidettäviä ulosottoviranomaisen asiakirjoja ovat kuitenkin ulosotto selvitykset.

Henkilön taloudellista asemaa koskevia tietoja säädelään myös erityislainsäädännössä, kuten osakeyhtiölaissa ja laissa arvo-osuusjärjestelmästä. Arvopaperimarkkina- ja laissa säädelään julkisiksi osakkeiden ja optioiden omistus sekä arvopaperin omistaja tai liikkeelle laskeneen yhteisön jäsenyys. Julkisia rekistereitä ovat kaupparekisteri, kiinteistötietojärjestelmä, yritysrekisteri, avioehtosopimusrekisteri ja velkajärjestelyrekisteri. Nimikirjalaki määrittää julkisyhteisön palkkatiedot julkisiksi.

Kansanedustajan sopeutumiseläke. Kansanedustajien sopeutumiseläkettä saavien nimet eivät olleet salassa pidettäviä tietoja. Salassa pidettäviä tietoja olivat kuitenkin maksetun eläkkeen määrä ja sen perusteena olleet tulot. **(KHO 2746/19.10.2006)**

Tieto taloudellisesta asemasta. Tieto kaupunginjohtajalle maksettavasta lisäeläkkeestä oli julkinen. Lisäeläke ei ollut julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 23 kohdassa tarkoitettu tieto kaupunginjohtajan vuosituloista tai kokonaisvarallisuudesta, eikä se muutoinkaan riittänyt kuvaamaan kaupunginjohtajan taloudellista asemaa. **(Turun HAO 09/0579/2)**

Testamentti ja perukirja. Testamentti ja maistraatin päätös perukirjan osaksluettelon vahvistamisesta olivat julkisia asiakirjoja. Testamentti ei sisältänyt kenenkään taloudellista asemaa koskevia tietoja. Sen sijaan perukirja sisälsi tietoja henkilön kokonaisvarallisuudesta ja oli salassa pidettävä. Salassapitovelvollisuus ei riipu siitä, onko salauksella suojattava henkilö elossa vai ei. Salassapito päättyy, kun laissa säädetty salausaika on päättynyt. **(Hämeenlinnan HAO 08/0572/3 /6.10.2008)**

Taloudellinen asema ja terveydentila. Henkilön taloudellista asemaa ja terveydentilaa koskevat tiedot ovat julkisuuslain mukaan salassa pidettäviä, eikä niitä olisi saanut sisällyttää viranomaisen asiakirjoihin. Tapauksessa ympäristölautakunnan esityslistan tekstiin, päätöspöytäkirjaan ja verkkosivuille oli jäänyt tällaisia tietoja, jotka lisäksi päätyivät lehdistölle. (AOK 1415/1/02/18.5.2004) Toisessa tapauksessa Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunta oli julkaissut internetissä henkilötietoja sisältävän oikaisuvaatimuksen liitteineen ja siihen liittyvän hallituksen päätöksen. Päätöksen yleisissä perusteissa ei esiintynyt henkilökohtaista yksityisyyden suojaa loukkaavia tietoja, mutta oikaisuvaatimuksen liitteissä oli taloudellista asemaa koskevia seikkoja, joiden salassapitoa olisi pitänyt harkita. **(OKA 1198/1/04 /28.3.2006)**